Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 01 Siječanj 2007 13:56

Uspostava eura kao jednistvene valute bila je velika odluka zemalja Europske unije. Napuštanje nacionalne i uvođenje nove valute je uvijek i svuda (ne samo u ekonomskom pogledu) vrlo kompleksan zadatak. Europska unija uvođenjem eura pokazala je visoki stupanj zrelosti, s jedne strane, i, s druge strane spremnost ka stvaranju jedinstvenog tržišta. Neke zemlje Europske unije nisu ispunile stroge kriterije poznate kao Ugovor iz Maastrichta:
- stopa inflacije može biti najviše do 1,5% veća od stope inflacije triju zemalja s najnižom stopom inflacije;
- prosječne nominalne kamatne stope ne smiju biti veće za više od 2% od kamatnih stopa triju zemalja s najnižom stopom inflacije;
- proračunski deficit ne smije biti veći od 3% BDP-a;
- javni dug može iznositi najviše 60% BDP-a;
- dvije godine prije ulaza u monetarnu uniju valja održavati stabilnost nacionalne valute uz dopuštene granice fluktuacije.

Iz kratke povjesti eura znano nam je da se njegova vrijednost u odnosu na američki dolar iz godine u godinu povećava. Mnogi već govore da prisutna aprecijacija eura u odnosu na dolar smanjuje konkurentnu sposobnost zemalja koje su uvele euro. Svojevremeno su Njemačka i Francuska imale probleme s proračunskim deficitom. Ipak ono što valja napomenuti jest činjenica da je euro postao značajna valuta u međunarodnoj trgovini i da mnoge zemlje euro smatraju, pored dolara, svojom rezervnom valutom.

Upravo činjenica da euro postaje svjetska valuta donosi brige centralnoj banci. Naime, za razliku od američkog dolara koji pokriva kronični deficit trgovačke bilance SAD, euro zona predvođena Njemačkom ne ostvaruje deficite pa i potražnja za eurom nasuprot ponudi rezultira rastom cijene eura u odnosu na dolar. Stvar bi bila još drastičnija da kojim slučajem zemlje izvoznice nafte zamjene dolar eurom. Ali to je jedna druga priča sa mnogim ne-ekonomskim implikacijama.

Slovenija prva od bivših socijalističkih zemalja uvodi euro umjesto dosadašnjeg tolara. Uzgred budi rečeno konverzija će se izvršiti po paritetu 239,64 tolara za jedan euro. Uvođenje eura znači prihvaćanje kriterija koje smo naveli ali i spremnost i sposobnost slovenske privrede da temeljem monetarnih ograničenja koje zahtjeva euro nastavi sa privrednim rastom i uključi Sloveniju u klub bogatih zemalja. Veliko je to postignuće Slovenije i njezinih građana i ja im od srca čestitam. Na ovim sam stranicama često uspoređivao Sloveniju sa Hrvatskom. Bojim se da su razlike postale prevelike – osim povjesnih – da to i ubuduće činim.

Ipak, valja reći da smo proizašli iz istog privrednog sustava da je Slovenija bila razvijenija od Hrvatske da jedne četvrtine mjereno dohotkom per capita. Danas je Slovenija ugledna članica Europske unije, a njezini rezultati zahtjevaju poštovanje. Pri tome, ne treba gubiti iz vida da su resursi Slovenije neuporedivo manji nego Hrvatse. Međutim, ponavlja se priča da komparativne prednosti u konačnici postaju i ostaju opterećenje zemalja koje ih imaju. Slovenci su, stvarajući svoju državu, odlučno krenuli u pravcu razvijenih zemalja a da pri tome nisu prethodni sustav omalovažavali već su sve njegove vrijednosti ugraditi u tržišni model privređivanja i dinamizirati svoj razvoj.

Uvođenjem eura Slovenija je učinila i veliku promidžbu Europskoj uniji i projektu euro čime je poželjnost da se bude njezinim članom dodatno povećana. Za nas koji smo izvan Europske unije ostaje da čekamo i čekamo; da eventualno, tko zna kada, postanemo članovi Europske unije.

Bravo susjedi, svaka čast!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!